

Nieuwsbrief Melkvee

Verborgen ketose (slepende melkziekte) bij melkvee zelf opsporen

Sinds kort is er een gemakkelijke sneltest op de markt om zelf verse koeien te testen op verborgen ketose (in de volksmond slepende melkziekte). Eén druppeltje melk is hiervoor voldoende. Door minimaal 12 koeien te testen krijgt u een goede indruk of verborgen ketose op uw bedrijf wel of niet een probleem vormt. Bij deze test krijgt u een handig invulschema waardoor u in één oogopslag kunt zien hoe uw koppel ervoor staat. Koeien met verborgen ketose kunt u snel behandelen en u kunt snel beoordelen of het droogstands- en opstartrantsoen van de koeien moet worden aangepast.

Op deze manier kunt u een boel geld besparen. Een geval van ketose kost namelijk al snel €300,- door verminderde productie, slechtere vruchtbaarheid en de behandeling van ziekten die het gevolg zijn van ketose.

Achtergrond

Op veel bedrijven vormen aandoeningen als cysteuze eierstokken, baarmoederproblemen, slechte vruchtbaarheid, lebmaagverdraaiing en weerstandsproblemen een groot probleem. Deze aandoeningen zijn vaak erg complex en vaak spelen vele factoren hierbij een rol.

Een belangrijke factor die aan de oorsprong ligt van veel problemen is ketose. Uit recent onderzoek bleek dat in Nederland gemiddeld 38% van de verse melkkoeien (binnen 3 weken na afkalven) leed aan ketose).

Als een koe net gekalfd heeft zal zij in een negatieve energiebalans (NEB) terecht komen. Dit betekent dat zijn meer energie verliest aan het maken van melk dan dat zij via het voer weer op kan nemen (daarom negatieve energiebalans). Om deze negatieve ener-

giebalans te compenseren zal de koe lichaamsvet afbreken om toch aan voldoende energie te komen voor de melkproductie. Een deel van dit lichaamsvet wordt omgezet in het ketonlichaam Beta-Hydroxy-Buterzuur (BHBZ). Dit BHBZ is prima geschikt als energiebron voor o.a. de hersenen.

Een ernstige negatieve energiebalans is schadelijk voor de melkkoe. De koe krijgt dan last van slepende melkziekte. Dit heeft een negatief effect op de eetlust van de koe, de weerstand van de koe en de vruchtbaarheid van de koe. Omdat deze slepende melkziekte die vlak na afkalven optreedt nog maanden later een negatief effect kan hebben op o.a. de vruchtbaarheid willen we slepende melkziekte het liefste zoveel mogelijk beperken. De oorsprong van slepende melkziekte ligt vaak in de droogstand en de overgang naar een nieuwe lactatie (transitieperiode).

De concentratie van BHBZ in het bloed is een goede graadmeter voor de mate van slepende melkziekte en kan dus gebruikt worden om een indruk te krijgen hoe het is gesteld met niet zichtbare slepende melkziekte.

Tegenwoordig wordt ketose ook met de MPR gemeten. Helaas schieten veel koeien hier tussen door. Het optimale meetmoment voor ketose is namelijk tussen de 3 en 21 dagen na afkalven. Bij een 6-wekelijkse MPR schieten dus ruim 60% van de koeien ongezien door de ketosemeting door. Bij een 4-wekelijkse MPR geldt dit nog steeds voor bijna de helft van het melkgevend koppel. Deze vorm van meten geeft dus eigenlijk onvoldoende informatie om snel bij te sturen. Daarom is het verstandig om regelmatig gedurende enkele weken minimaal 12 verse koeien (3-21 dagen na afkalven) te monitoren. Een potje met 20 testen kost €40,-.

Bij voldoende interesse willen wij onze veehouders ergens in het voorjaar graag gedurende een korte middagbijeenkomst (ongeveer 2 uur) verder bijpraten over ketose. Deze bijeenkomst zal in principe kostenloos zijn. Tijdens deze bijeenkomst zal een dierenarts van Elanco (de producent van deze test) u kort en bondig bijpraten over ketose en welke maatregelen u kunt nemen om ketose te voorkomen. Heeft u interesse? Stuur ons dan even een mailtje. Bij voldoende opgave gaan wij een datum plannen.

Bacteriologisch onderzoek melk

Vanaf heden bieden wij de mogelijkheid om op onze praktijk melkmonsters bacteriologisch te onderzoeken. Doordat langdurig transport naar een laboratorium wordt vermeden zijn de uitslagen betrouwbaarder en sneller. Door onze kennis van uw bedrijf kan met de uitslag een advies op maat worden gegeven. Door een antibiotica-therapie bij te sturen op basis van de gevonden kiemen kan een betere therapie worden ingesteld. Wanneer bijvoorbeeld een *Staphylococcus aureus* wordt gevonden is het raadzaam om langer door te behandelen met het juiste middel om de kans op een terugkerende infectie te voorkomen. Wanneer een *Streptococcus* of een *E. coli* wordt gevonden is lang behandelen zinloos. Hiermee kunt u antibiotica gericht inzetten en niet langer dan nodig is. Dit bespaart behandelkosten en wachttijd voor de melk en reduceert het antibioticagebruik.

Snel

Het melkmonster wordt dezelfde dag ingezet en al na 24 uur heeft u de eerste resultaten en kunt u eventueel uw therapie bijstellen. Na 36-48 uur geven we een definitieve uitslag en advies, inclusief de uitslag van gevoeligheids-testen.

Goedkoper

Transportkosten naar het lab worden

vermeden. We zetten alleen die testen in die nodig zijn voor een goede diagnose en we testen alleen op die antibiotica die noodzakelijk zijn voor een goed advies.

Regelmatig gevoeligheid van kiemen bepalen wordt in de nabije toekomst een voorwaarde om eventueel 2^e keuze antibiotica in te kunnen zetten.

Welke koeien?

Alle koeien die u behandelt voor uierontsteking. U neemt een melkmonster en behandelt de koe volgens uw bedrijfsbehandelplan. Het melkmonster laat u onderzoeken en wij geven snel advies over de beste therapie.

Koeien met een recent verhoogd celgetal, zonder klinische uierontsteking. Door deze koeien te onderzoeken en evt. te behandelen voorkomt u dat deze koe een chronisch besmette koe wordt die nooit meer zal genezen.

Introductiekorting

In de maand april ontvangt u €2,50 korting op BO-melk.

Prijzen

Algemeen BO: €10,-
Aanvullende gevoeligheidsbepaling: €5,-

Wat moet u doen?

Neem een steriel melkmonster (zie de instructie op onze website). Schrijf het nummer en het kwartier op het melkbuisje. U kunt 's ochtends naar Wijchen bellen; als het op de route ligt kunnen wij het melkmonster meenemen. Verder kunt u alle dagen (op vrijdag graag even bellen) tussen 8:00-19:00 uur uw melkmonster afgeven op onze locatie in Beuningen. Op onze website vindt u een inzendformulier.

April 2013

Overige informatie

- U kunt zich nog het hele jaar aanmelden voor de workshop Uiergezondheid van Friesland Campina in het kader van het Focus Planet programma. Voor meer informatie, zie de flyer Uiergezondheid op onze website. Aanmelden kan via het ledenweb van Friesland Campina.
- Begin februari heeft Maarten voor Cehave-Agrifirm een presentatie gegeven over transitie-management en selectief droogzetten. Deze presentatie is terug te kijken op onze website onder het kopje "landbouwhuisdieren" en "informatie algemeen"

Bedrijfsgezondheidsplan Melkvee

Een aantal veehouders heeft het bedrijfsbehandel- en gezondheidsplan nog niet herzien. Let erop dat deze plannen maximaal 1 jaar geldig zijn. Olip controleert hier streng op! Maak dus snel een afspraak indien dit nog niet is gebeurd!